

fig i Anledning af min Tale. Jeg skal ikke gjøre nogenfømhelst Bemærkning ved, hvad vor Formand sagde, jeg underkaster mig taus og lydlig alle hans Udtalelser. Men det maa dog være mig tilladt, siden dette Spørgsmaal er kommet paa Bane, at tilføie et Par Ord. Da vi nu i 7—8 Aar have levet under en afgjort udpræget Landsthingsparlamentarisme, have levet under det gjentagne Kampraab: „ingen Folkethingsparlamentarisme“ — da det forholder sig saaledes, finder jeg det at være aldeles naturligt, ja saa at sige nødvendigt, at Landstinget maatte udtale sig bifaldende om Ministeriets Fremgangsmaade ligeoverfor et af Folkethingets Initiativ udgaaet Forslag. Denne Fremgangsmaade, og at Landstinget har bifaldet, udtrykkelig bifaldet den, kaster et glimrende Lys over vor hele politiske Stilling. Den oplyser, at det ingenlunde forholder sig saa, at Høire altid før paa selve Sagerne og ikke tager nogetfømhelst politisk Hensyn. Hermed lader jeg nu Landstinget fare. Men jeg maa tilføie en Bemærkning om en Anstuelse, der har gjort sig gjældende i visse Kredse. Jeg beundrer den fine juridiske Skarpsindighed, der har hævdet, at hvis man tager nogetfømhelst Hensyn til et Lovforslag, der er udgaaet fra Folkethingets Initiativ, saa vil man gjøre Ministeriet til Folkethingets Befuldmægtigede — jeg beundrer denne fine juridiske Skarpsindighed. Ja, de Jurister kunne finde paa mange Ting. Men det undrer mig egentlig, at man dog ikke ser, hvad der egentlig ligger i disse Ord. Det er jo givet, at i Grundloven staar der, at Folkethinget og Landstinget have Initiativet; de kunne komme med Lovforslag. Naar nu altsaa Brugen af denne grundlovmæssige Rettighed skulde gjøre Ministeriet til Rigsdagens Befuldmægtigede, hvad følger saa deraf? Deraf følger jo ligefrem, at det er en grundlovmæssig Betragtning at anse Ministeriet som Udfører af den lovgivende Magts Beslutninger. Samme ærede Taler anlede over, at jeg saa hyppig og gjentagne Gange maatte blive ved at udtale mig om Parlamentarismen. Ja, det er sandt, det har jeg gjort, og jeg vil vedblive at gjøre det, fordi saa at sige alle Sager staa i Forbindelse med den forskjellige Opfattelse af dette Punkt. Det er Livsnerven, der gaar ind i alle de andre Sager. Derfor kommer man idelig og idelig til at berøre det. Jeg har ikke skjønned, at der har været noget Legn paa Træthed og Uopmærksomhed, om jeg endog saa nok saa ofte er kommen tilbage til denne Sag. Den ærede Rigsdagsmand sagde, at naar han tænkte paa mit Foredrag ved denne Lovs 1ste Behandling og paa,

hvad jeg da udtalte, saa maatte han sige: Ak, hvor forandret! Ja, det er sandt! Det er muligt, at der er store Forandringer. Dengang vi første Gang havde denne Sag til Behandling, var der endnu et Haab, skjøndt et svagt Haab, saa dog et Haab hos mig, og hvor Haabet lyser — ja, der kastes der et Lys over Ens Ord. Dette Haab er nu slutt for mig, men deraf er det ikke til at undre sig over, at jeg blev forledet til at holde en Digtale over min politiske Virksomhed og over mine forgjæves Bestræbelser. Alle disse Ytringer skal jeg nu lade staa ved deres Værd; men hvad der i høiest Grad har forbausset mig, er, at den ærede Taler talte om den besynderlige Tvivl med Hensyn til Kjøbenhavns Befæstning, som var overfaldet mig paa Veien fra Nykøbing til Middelfart. Denne Udtalelse indeholder en Insinuation. Jeg har vel set af Høires Blade, at de have indeholdt mangehaande Insinuationer med Hensyn til min Karakter, men at den ærede Taler her i Thinget vil gjøre sig til Organ for saadanne Insinuationer, det har forbausset mig. Ja, naar der nu skal være Tale om at forsvare sig selv, saa skal jeg vilkkelig anerkjende, naar jeg kaster Blikket selvprøvende tilbage paa min politiske Virksomhed, at jeg har haft visse store, væsentlige Mangler. Den ene er den, at jeg ofte har ladet mig føre bag Lyset; man har ofte intrigeret bag min Ryg, uden at jeg har lagt Mærke til det; den anden, at jeg har ondt ved at høre min Overbevisning, hvilket er nødvendigt, naar man vil samvirke med Mange. Paa den anden Side tror jeg at kunne give mig selv det Vidnesbyrd, at aldrig har jeg i de 44 Aar, hvori jeg har givet mig af med Politik, aldrig har jeg angrebet min Modstanders Karakter, aldrig har jeg angrebet hans Hensigter, aldrig hans Hjertelag, jeg har altid holdt mig til hans Mening, til hans Udtalelser. Det Vidnesbyrd giver min Samvittighed mig ogsaa, at jeg redelig fra min Ungdom af har fulgt min politiske Overbevisning, jeg har fulgt den og bragt min Overbevisning store, store Offre, Offre, som jeg nu, da jeg staar ved min Livsbanes Ende, tvivler om, hvorvidt de dog ikke have været for store. Men at jeg skulde have fornegtet min politiske Overbevisning om et saa vigtigt Spørgsmaal for at blive valgt i Middelfart, det kommer man her og vil insinuere med Hensyn til mig! Jeg an saa det for rigtigt paa Valgtribunen at udtale mig saaledes, som Sagen stillede sig for mig. En Mand, paa hvis Sagtyndighed jeg sætter megen Pris, havde tilskrevet mig og givet en vidtløftig Udvikling af sine Betæneligheder med Hensyn til Kjøbenhavns Befæstning. Det stod